

Grön deklARATION avslöjar energislöseriet

Det är ett omfattande jobb att spara energi och därmed få ned utsläppen av klimatgaser. I Sverige ska 600 000 hus granskas och energideklareras.

Jonas Ternström och hans 19 kolleger har hittills hunnit med några hundra.

Klimatförändringarna skapar både nya företag och nya yrken. Riksdagens mål är att minska energianvändningen i bostäder och lokaler med 20 procent fram till 2020. För att klara det har nya företag, som Energy Concept in Sweden AB vuxit upp. 74 företag har hittills ansökt om att få utföra energideklarationer. Ett nytt yrke har dessutom uppstått: Certifierade energiexperter.

Jonas Ternström blev Sveriges första certifierade energiexpert för energideklarationer av byggnader. Jonas – och Sveriges första deklARATION blev klar den 14 september i år.

Ny lag

För ett år sedan infördes en lag som kräver att 600 000 svenska byggnader ska ha en energideklARATION senast den

31 december 2008. I början på november i år fanns det bara 20 certifierade energiexperter i hela Sverige.

- Vi kommer inte att hinna. Det är ett "mission impossible", säger Jonas, som hittills varit med om att göra cirka 50 energideklarationer.

- Det är synd att det kommer att bli så stressigt. Följden kan bli att inte förslagen till förbättringar blir tillräckligt genomarbetade, säger Jonas.

Jobbar med helhetsbilden

Jonas är i grunden driftingenjör. I över tio år har han arbetat med fastighetsförvaltning, han började som fastighets-skötare och slutade som ansvarig för fastigheter på över 150 000 kvm.

- Men när jag fick möjlighet att jobba som konsult med energifrågor tog jag den, säger han och menar att han på det sättet kan arbeta med helhetsbilden av en fastighet och driften av den.

Hans arbetsgivare, ECiS AB (Energy Concept in Sweden AB) arbetar med energibesiktningar för fastigheter och med att ta fram energibesparingsförslag. Företaget startades för tre år sen. Idag är ECiS ett ackrediterat kontrollorgan för att göra energideklarationer. Utöver detta krävs även att företaget har minst en person i arbetsledande ställning som är certifierad energiexpert för att få registrera energideklARATION-

ner. Jonas är certifierad energiexpert och ansvarig på ECiS kontor i Malmö.

Viktigt med oberoende

Det är ackrediteringen och certifiering som tagit tid att utforma. Orsaken är att den svenska lagen bygger på ett direktiv från EU som berör ett stort antal länder. Många har velat påverka reglerna. Stor vikt har lagts vid oberoende mot uppdragsgivare och sekretess. Ingen ska kunna utföra

energideklarationer utan att ha konsumentens och brukarens bästa för ögonen. Det gäller att hitta sätt att spara energi. Ortopedavdelningen på Malmö Allmänna Sjukhus fick den första energideklARATION i Sverige. ECiS har tidigare arbetat flera år med sjukhuset för att effektivisera driften. Sjukhuset har valt att utbilda sin egen personal för att förstå helheten och fördelarna med att tänka i energiflöden. Det är ett bra förhållningssätt, tycker Jonas Ternström.

- Nyckeln till energibesparing är att ha koll på energiflöden, vad som går in och vad som läcker ut, säger Jonas Ternström. Hur går arbetet med en energideklARATION till?

- Vi börjar med ett möte med fastighetsägaren för att se plan- och fasadritningar, principalscheman för tekniska

funktioner, energistatistik för el, värme och vatten. Finns en styrdator vill vi se driftscheman. I fastigheten gör man sedan en rundvandring, oftast tillsammans med en tekniker.

- Sen mäter vi upp allt som går att mäta. När vi inventerat allt, inklusive hur många som arbetar i fastigheten, sätter vi oss hemma på kammaren och räknar.

Mäter var energin tar vägen

Besiktningen av en fastighet kan ta olika lång tid. Det beror inte enbart på ytan. Hur tekniskt byggnaden är påverkar också, om det finns ett eller flera ventilationssystem och hur många människor som arbetar i byggnaden.

- Vi mäter energimängderna momentant. Hur mycket energi går in och var tar den sen vägen.

Hur sker förlusten av energi?

- I grunden handlar det om tre – fyra olika förlustvägar: Ventilation, transmission, luftläckage och avlopp, säger Jonas.

De är nästan alltid två personer som utför besiktningen. Det är delvis en praktisk fråga. Mätutrustningen väger cirka 50 kilo och då är det bra att vara två. De mäter, om möjligt, alla förbrukare av energi; belysning, datorer och andra maskiner, fasaden, fönster, kylmaskiner, pumpar och ventilation. I det sistnämnda mäts totalflöden med hjälp av spårgas. Det är också bra att vara två för att göra de komplicerade beräkningarna.

- Även om vi har lång utbildning behöver vi ibland bolla med någon när variablerna är många.

Väl investerade pengar

Är det dyrt att göra en energideklARATION?

- Det beror på hur man ser på begreppet dyrt. Det är oftast väl investerade pengar. Vi hittar nästan alltid besparingspotentialer. Meningen är att man ska kunna använda våra förslag till energibesparingar så att det både blir bra ekonomiskt och samtidigt minskar miljöbelastningen, utan att försämra inomhusklimatet, säger Jonas. Men många gånger får han förklara för uppdragsgivarna syfte och inriktning samt vilka potentialer som finns i arbetet.

- Vi får utbilda beställarna. De ser inte de potentialer som kan uppstå i samband med att en energideklARATION genomförs. Ändå kan de tjäna mycket pengar. Särskilt om deras driftpersonal får följa oss och lära sig mer om den metodik vi använder i samband med besiktning. Ändå tycker han att fastighetsägarna generellt har blivit mer medvetna. Med lagen om energideklARATION har många insett att de kan utnyttja detta och lansera sig som miljömedvetna och ansvarstagande.

Fem års erfarenhet krävs

Den som vill bli certifierad energiexpert behöver en grundutbildning samt minst fem års arbetslivserfarenhet plus att man skall göra ett skriftligt prov för att säkerställa kompetens för arbetet. De besiktningar och beräkningar som behöver göras är både komplicerade och omfattande. ECiS erbjuder även, under varumärket Approvus, kurser för dem som önskar certifiera sig till energiexpert. Jonas Ternström är med som utbildare.

Tror du att energikonsumtionen kommer gå ner med hjälp av energideklARATIONerna?

- Med viss tvekan svarar jag ja.

Foto: David Bergström

Av:
Jane af
Sandeberg Andén